

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Прев 317/2020
19.11.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судије: Бранка Станића, као председника већа, Матковић Стефановић и Татјане Миљуш, чланова већа, у правној ствари тужиоца СОКОЈ – Организација музичких аутора Србије Београд, Мишарска бр. 12-14, кога заступа Милутин Трнинић, адвокат из ..., ... бр. ..., против туженог КАНАЛ 9 д.о.о. за маркетинг, радио и телевизију Нови Сад, ул. Димитрија Бугарског бр. 12а, кога заступа Боба Бранков, адвокат из ..., ради дуга-вредност предмета спора 529.774,62 динара, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда Пж.бр. 3900/17 од 24.10.2019. године, у седници већа одржаној дана 19.11.2020. године, донео је:

ПРЕСУДУ

I ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Привредног апелационог суда Пж.бр. 3900/17 од 24.10.2019. године у ставу III и ставу IV изреке и пресуђује:

ОДБИЈА као неоснована жалба туженог, па се пресуда Привредног суда у Београду 32 П. бр. 5127/2016 од 11.04.2017. године **ПОТВРЂУЈЕ** у ставовима II и V изреке

II ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени КАНАЛ 9 д.о.о. за маркетинг, радио и телевизију Нови Сад, да тужиоцу СОКОЈ – Организација музичких аутора Србије Београд, плати трошкове ревизијског поступка у износу од 148.975,00 динара у року од 8 дана од дана пријема пресуде.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Београду 32 П. бр. 5127/2016 од 11.04.2017. године у ставу I изреке укинута је решење о извршењу Привредног суда у Новом Саду ИИВ 418/16 од 19.07.2016. године, па је ставом II изреке тужени обавезан да тужиоцу плати 529.774,62 динара са законском затезном каматом на износе и за периоде наведене у овом ставу изреке. Ставом III изреке делимично је одбијен захтев тужиоца за камату. Ставом IV изреке одбијен је предлог туженог за прекид поступка у овој правној ствари. Ставом V изреке тужени је обавезан да тужиоцу плати 128.179,50 динара на име трошкова поступка.

Пресудом Привредног апелационог суда Пж.бр. 3900/17 од 24.10.2019. године у ставу 1 изреке, делимично је одбачена жалба туженог изјављена против става I и III изреке првостепене пресуде а ставом 2 изреке је делимично одбијена као неоснована жалба туженог, па се пресуда Привредног суда у Београду 32 П. бр. 5127/2016 од 11.04.2017. године потврђује у ставу IV изреке. Ставом 3 изреке делимично се преиначава првостепена пресуда у ставовима, II и V изреке и одбија захтев тужиоца да се тужени обавезе да тужиоцу плати 529.774,62 динара са законском затезном каматом и на појединачне износе од доспелости до исплате, наведени у овом ставу па се у том делу решење о извршењу Привредног суда у Новом Саду ИИв 418/16 од 19.07.2016. године укида. Обавезује се тужилац да туженом плати износ од 58.097,74 динара на име трошкова парничног поступка у року од 8 дана од достављања преписа пресуде. Ставом 4 изреке, обавезује се тужилац да туженом плати износ од 44.195,00 динара на име трошкова другостепеног поступка у року од 8 дана од достављања преписа пресуде.

Против пресуде Привредног апелационог суда Пж.бр. 3900/17 од 24.10.2019. године, тужилац преко пуномоћника из реда адвоката, благовремено је изјавио ревизију у односу на став 3 и 4 изреке, због битних повреда одредаба парничног поступка из члана, погрешно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

У одговору на ревизију тужени је предложио да се ревизија тужиоца одбије у целини као неоснована.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“ бр. 72/11...са изменама) и утврдио да је ревизија тужиоца основана.

Предмет спора су ауторске накнаде за емитовање музичких дела са репертоара тужиоца од стране туженог у периоду од децембра 2014. године закључно са децембром 2015. године.

Странке су закључиле уговор 03.10.2007. године, као и Анекс тог уговора 21.11.2014. године. По овом уговору тужилац је дао туженом дозволу за емитовање дела са репертоара тужиоца. У поступку није било спорно да је тужени у спорном периоду извршио уплате у износу од 118.800,00 динара. Споран је био начин обрачуна ауторске накнаде за емитовање дела са репертоара тужиоца, тј. да ли се има применити метод обрачуна предвиђен основним уговором закљученим између странака од 03.10.2007. године, тако што се за емитовање музичких дела са репертоара тужиоца до 30% коришћења репертоара у односу на укупно трајање програма, ауторска накнада обрачунава по стопи од 2,5% од прихода које корисник остварује обављајући делатност емитовања или се има обрачунати према одредбама Анекса који предвиђа да се накнада обрачунава применом важеће тарифе у моменту настанка обавезе. Дакле, спорно је да ли ће се обрачунати према минималној накнади тужиоцеве тарифе која је у спорном периоду била на снази.

С обзиром да је и у рачунском смислу висина накнаде била спорна, изведен је доказ вештачењем преко вештака економско-финансијске струке. Вештак је свој налаз дао у две варијанте. По првој варијанти, накнада обрачуната према тарифи важећој у односу на фактурисани период, обрачуната по минималној накнади, а потом умањена

за плаћених 118.800,00 динара, износи 529.774,62 динара. Према другој варијанти, уколико се накнада обрачуна према одредбама основног уговора, 2,5% од оствареног прихода, износи за спорни период 105.160,62 динара. Како је тужени неспорно платио 118.800,00 динара, произашло би да је платио више 13.639,38 динара.

Првостепени суд усваја прву варијанту налаза вештака. Усваја захтев тужиоца за исплату неплаћеног дела ауторске накнаде обрачунате по минималној накнади са образложењем да је то уговорна обавеза туженог, да је накнада обрачуната према броју становника у сервисној зони покривености.

Привредни апелациони суд налази да је на утврђено чињенично стање погрешно примењено материјално право, јер нису примењене релевантне одредбе Закона о ауторском и сродним правима и Закона о облигационим односима.

Привредни апелациони суд позивајући се на одредбе Закона о ауторском и сродним правима, закључује да носиоци ауторских права имају искључиво право да другима дозволе или забране искоришћавање предмета на којима имају право. У случају искоришћавања, имају право на накнаду сагласно члану 19. овог закона. Носиоци ауторских права на ауторским музичким делима, право на накнаду могу остваривати преко колективне организације, овде тужиоца, који има овлашћење да у своје име, а за рачун носилаца врши наплату накнаде. У том циљу тужилац је као колективна организација, сагласно члану 183. закона, дужан да са сваким заинтересованим корисником или удружењем корисника, под равноправним и примереним условима, закључи уговор о неискључивом уступању права искоришћавања предмета заштите са свог репертоара.

Уговором закљученим између странака, туженом је уступљено неискључиво право емитовања музичких дела са репертоара тужиоца. Тужени се обавезао да доставља податке о укупно оствареном приходу и то месечно, до 15-тог у месецу за претходни месец; да доставља копију биланса оверену од стране овлашћене институције у року од 15 дана по истеку рока за предају завршног рачуна надлежном органу; да плати ауторску накнаду која за емитовање музичких дела са репертоара тужиоца до 30% коришћења репертоара у односу на укупно трајање програма износи 2,5% од прихода које корисник оствари обављајући делатност емитовања. Уговорено је плаћање месечно, уназад, уз увећање за стопу пореза на додату вредност.

Анексом уговора који су странке закључиле 26.11.2014. године измењене су поједине одредбе основног уговора. Према Анексу уговора, рок за доставу података о оствареном приходу од 15 дана је измењен и уговорено је да се подаци о укупно оствареном приходу достављају до 5-ог у месецу за претходни месец. Накнада за емитовање музичких дела са репертоара тужиоца до 10% коришћења репертоара у односу на укупно трајање програма према одредбама Анекса, обрачунава се применом тарифе која важи у моменту настанка обавезе. Тужени као корисник се обавезао да накнаду плати у року од 15 дана од дана пријема рачуна, увећану за износ пореза на додату вредност.

Другостепени суд ценећи садржину уговора, тарифе и налаз и мишљења вештака, прихвата другу варијанту из обрачуна вештака и закључује да је тужени своју обавезу према тужиоцу испунио и није дужан да плати разлику накнаде која је предмет спора а која је обрачуната применом минималне накнаде предвиђене тарифом која је

по мишљењу другостепеног суда постала саставни део закљученог уговора. Другостепени суд закључује да је тарифа нејасна да су њоме доведени у неравноправан положај корисници који плаћају накнаду и зато уговорену одредбу о примени тарифе треба тумачити у корист тужене, како то прописују одредбе 99, 100 и 101 Закона о облигационим односима. Стога другостепени суд не прихвата обрачун минималне накнаде који је прописан тарифом и са наведених разлога преиначава првостепену пресуду и одбија тужбени захтев.

Према оцени ревизијског суда, закључак другостепеног суда није правилан а побијана одлука је донета погрешном применом материјалног права и то одредбе члана 170. став 1, 2. и 4. Закона о ауторским и сродним правима, што се основано у ревизији тужиоца истиче.

Обрачун накнаде за кориснике се врши на основу закљученог уговора и Тарифе о накнади коју тужилац наплаћује по основу емитовања музичких дела на радио и телевизијским станицама у зависности од прихода корисника и значаја који искоришћавање предмета заштите има за корисника, применом одговарајућег процента на његове приходе. Према ставу 4. члана 170. Закона о ауторским и сродним правима, колективна организација има право да истовремено утврди и износ минималне накнаде, чији елементи за обрачун су дефинисани Тарифом. Минимална накнада је установљена за случај да накнада утврђена у односу на приходе корисника, не обезбеђује адекватну заштиту носилаца ауторских и сродних права која се користе.

У конкретном случају накнада која је предмет спора обрачуната је у складу са Анексом уговора, чија законитост од стране туженог није оспорена током спора. Обрачун је извршен применом Тарифе о одређивању минималне накнаде за емитовање музичких дела. Тарифу, било да се посматра као саставни део уговора, било као подзаконски акт, не може другостепени суд да оцењује тако што ће одређивати да су минималне накнаде неправичне и незаконите и да је због тога не примењује. Одређивање минималне накнаде је законско овлашћење организације из члана 170. Закона о ауторским и сродним правима - конкретно тужиоца. Према стању у списима предмета, Уставни суд је одбацио иницијативе за оцену уставности и законитости одредби тарифе.

Стога основано тужилац у ревизији наводи да му припада право на износ накнаде коју је обрачунао и тражио према Анексу уговора а коју му је досудио првостепени суд, због чега ревизијски суд на основу процесних овлашћења из члана 416. став 1. Закона о парничном поступку, усваја ревизију тужиоца, преиначује побијану другостепену пресуду, тако што потврђује пресуду првостепеног суда у ставовима два и пет изреке.

Тужиоцу припада право на трошкове ревизијског поступка по одређеном трошковнику и то за састав ревизије по АТ у износу од 18.000,00 динара. За састав поднеска којим је одговорено на одговор на ревизију коју је поднео тужени, трошкови нису досуђени јер овај поднесак није био нужан у спору. Тужиоцу су досуђени и трошкови на име судске таксе на ревизију по ТТ у износу од 52.390,00 динара и судску таксу на одлуку по ревизији која по ТТ износи 78.585,00 динара, што свеукупно износи 148,975,00 динара . Наведени износ је досуђен применом одредбе члана 165. Закона о парничном поступку.

На основу свега изложеног Врховни касациони суд је одлучио као у изреци пресуде.

**Председник већа-судија
Бранко Станић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић